

N:o 80.

Herr P. Zimdahl, om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till ändrad lydelse af 18 kap. 16 § strafflagen m. m.

Äfven med fara att af många anses hafva motionerat i en sak af allt för underordnad betydelse, har jag ej kunnat underlåta härmed framlägga densamma till Riksdagens pröfning, förvissad som jag är, att den skall vinna det afseende, hvaraf den kan vara förtjent. I vår närvarande tid, som i många afseenden med skäl bär namnet upplysningens, må man med glädje erkänna, att uppmärksamheten, vida mer än fordom, äfven egnats åt djuren och deras vård. Så har i våra dagar, särskildt hvad husdjuren vidkommer, mycket blifvit gjordt till förekommande af miss-handel af och grymhet emot desamma. Utom att vi nu mera ega en lag, som stadgar böter för mot dessa djur öfivad grymhet, hafva föreningar uppstått här och der inom landet, hvilka, understödda som de äro äfven af högt stående personer, ådagalagt ett varmt och lifligt intresse för djurens skydd, och man har i allmänhet kommit till bättre insigt derom, att djuren, så väl som menniskan, hafva känslor, samt att de, hvad särskildt husdjuren beträffar, för den stora nytta de göra menniskan, hafva berättigade anspråk på icke allenast föda, utan äfven en omsorgsfull omvårdnad och ett vänligt bemötande från den senares sida. Äfven i tidningar och tidskrifter får man ej sällan se uppsatser, vittnande om ett varmt vit för befrämjande af djurens skydd.

Men oaktadt allt detta, kan man dock fråga: är det gjorda tillräckligt? Vinnes med de i lagen mot djurplågeriet gjorda straffbestämmelserna till fullo hvad dermed åsyftas?

Svaret på dessa frågor kan ej gerna blifva annat än nej. Den enskilda verksamheten, som måste ske på öfvertygelsens väg, kan endast långsamt vinna sitt mål, och hvad lagstiftningen i denna sak beträffar, så har densamma visat sig vara temligen kraftlös.

Som man vet, innehåller 18 kap. 16 § i gällande strafflag följande stadgande: »Visar någon i behandling af egna eller andras kreatur uppenbar grymhet, straffes med böter, högst ett hundra riksdaler» — ett stadgande, som visat sig leda derhän, att straffpåföljden i allmänhet genom ådömande af helt låga böter (oftast 5 kronor) ej haft åsyftad verkan.

Ett bötesminimum af t. ex. 10 kronor vore derföre, enligt mitt förmenande, härutinnan af behovet påkalladt. Det är dessutom en särskild art af djurplågeri, och det ingalunda af obetydligaste slag, som lagstiftningen hittills icke synes ens i någon mån hafva beaktat, nemligen sättet, hvarpå nedslagningen af kreatur i allmänhet på landsbygden eger rum, något som jag icke ansett mig här kunna lemna oberördt. Det kan ej gerna nekas att djuren, så vidt det beror på menniskan, hafva berättigade anspråk på att få dö en så lindrig död som möjligt. Men om detta erkännes, så kan med skäl frågas, hvarföre en stor del af våra husdjur, öfver hvilka vi ju företrädesvis utöfva herravälde och som stå under vår närmaste vård, skall vara underkastad att lida den nära nog mest qvalfulla död, som kan tänkas. Till bevis härpå tillåter jag mig fästa uppmärksamheten på det vanliga tillvägagåendet vid nedslagningen af fåkreatur inom åtminstone en del landsorter. Först ledes kreaturet fram till en, ofta i de öfriga kreaturens närhet placerad, släde, på hvilken detsamma, efter en långsam hopbindning af fötter och ben, våldsamt omkullstörtas, hvarpå bindningen ännu hårdare, på ett eller annat sätt, tillpressas, under det att ett tåg eller något dylikt lägges omkring nosen på djuret för att så medelst förhindra hvarje läte under dödsqvalen. Ändtligen träder någon (ej sällan en åldrig gumma eller gubbe) fram med knifven, hvarmed till en början ett längre rist göres längs efter undre delen af kreaturets hals. Men derpå följer det gräsligaste af allt, då nemligen det arma kreaturets luft- och matstrupar med handkraft slitras från hvarandra. Sedan denna omenskliga pina tillfogats kreaturet, tages åter till knifven, som då ändtligen rigtas mot de inre delarne, och detta allt *under det kreaturet eger fullkomlig känsel*. Hvar och en, som ömmar för djuren, kan ej gerna undgå att rysa vid tanken på ett dylikt tillvägagående, som ju måste anses vara, snart sagdt, höjden af djurplågareri, så mycket mer anmärkningsvärdt, som slagtrandet, medelst användandet af så kallad slagmask eller, i brist deraf, genom att gifva kreaturet ett väl rigtadt slag å hufvudet, kan ske utan nämnvärd plåga för detsamma. Ett dylikt barbari,

som det här ofvan påpekade, utöfvas emellertid vid nedslagtningen äfven af andra husdjur, såsom får och svin, och det har mången gång, vid betraktandet häraf, förefallit så, som skulle menniskan, efter att af sina husdjur hafva sökt draga den möjligast största nytta, få anse sina skyldigheter emot dem upphöra så snart de blifvit »lifdömda». Att några åtgärder häremot böra på lagstiftningens väg vidtagas, synes derföre vara påtagligt. Härvid får man ej förbise, hurusom den sak, som här blifvit framhållen, på senare tiden gjorts till föremål för djurskyddsvännernas inom landet uppmärksamhet. Så har svenska allmänna djurskydds-föreningen medelst cirkulär till hushållningssällskapen stält en uppmaning till dessa att utsända personer i landet för meddelande af undervisning åt folket angående verkställande af slagt på ett för kreaturen mindre pinsamt sätt, än det som för närvarande i allmänhet användes. Så välbetänkt denna åtgärd än är, så kan man icke annat än finna det högst tvifvelaktigt, huruvida målet någonsin skall vinnas på en sådan, så att säga, frivillighetens väg, helst då man nogsamnt känner, huru svårt det är att hos folket i allmänhet utrota gamla, under århundraden inbitna vanor. Det synes derföre, som sagdt, vara nödvändigt, om något genomgripande i den vägen skall kunna uträttas, att saken göres till föremål för lagstiftnings-åtgärder, hvilket ju lika väl bör kunna försvaras som stadgandet af böter för öfvande af jembörelsevis mindre väsentligt djurplågeri.

Det är på grund af hvad sålunda anförts jag tillåter mig vördsam- samt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta aflåtande af en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes för nästa Riksdag framlägga förslag till ändring af 18 kap. § 16 uti gällande strafflag i syfte, att bestämmelser af böter för mot egna eller andras kreatur visad uppenbar grymhet varda i väsentlig mån skärpta.

Om remiss till behörigt utskott anhålles.

Stockholm den 26 januari 1887.

P. Zimdahl.